

Gemeenteprogram der Democratische Partij¹⁾

samengesteld uit de Alg. Ned. Vrouwen-organisatie en de Democratische Partij.

I. SOCIALE TAAK VAN DE GEMEENTE.

A. VOLKSGEZONDHEID.

1. De gemeente richte een gezondheidsdienst in, die werkzaam is zoowel ter voorkoming als ter bestrijding van besmettelijke en andere ziekten, en ter verbetering van de Volksgezondheid in het algemeen.

2. Ter voorkoming van ziekten zorge de gemeente o.m. voor:

- a. ruime voorziening in goed drink- en waschwater;
- b. goede rioleering of voldoende andere voorziening op dit gebied;
- c. een goed ingerichten reinigingsdienst;
- d. ruimen en doelmatigen aanleg van parken;
- e. aanwezigheid van badhuizen en zweminrichtingen;

¹⁾ Eind 1930 verschenen in de pers mededeelingen omtrent onderhandelingen tusschen de R.K. Volkspartij en de Democratische Partij, ten einde bij de Raads- en Statenverkiezingen van 1931 samen te werken. Het verloop der onderhandelingen wettigt de verwachting, dat deze samenwerking zal tot standkomen.

- f. een openbaar slachthuis, goed ingerichte markten en openbare waschinrichtingen;
- g. een dienst voor de keuring van levensmiddelen.

3. Ter bestrijding van ziekten zorge de gemeente voor goede medische hulp en hulpmiddelen, speciaal voor:

- a. voldoende ziekenhuisruimte voor lijdere aan besmettelijke en andere ziekten, ook voor on- en minvermogenden;
- b. kosteloze geneeskundige, heel- en verloskundige hulp aan onvermogenden;
- c. eene goed georganiseerde eerste hulp bij ongelukken en eene voorziening in snel ziekenvervoer;
- d. een goed ingerichten ontsmettingsdienst.

4. De gemeente drage zorg voor goede kraamvrouwenverpleging en wijkverpleging; voor cursussen in kinderverzorging; voor kinderbewaarsplaatsen en voor geneeskundig toezicht op de scholen (schoolartsen).

5. De gemeente steune in het bijzonder de bestrijding der tuberculose (zorg voor aanwezigheid van voldoende consultatiebureaux, bevordering der uitzending van patiënten naar sanatoria), van de geslachtsziekten (consultatiebureaux, kosteloze behandeling), en van het drankmisbruik.

B. VOLKSHUISVESTING.

1. Tot de taak der gemeente op het gebied der Volkshuisvesting behoort:

- a. het verschaffen van woongelegenheid aan alle ingezetenen in verband met hunne draagkracht;
- b. handhaving, respectievelijk verhooging van het algemeen woningpeil.

2. Ten einde aan alle ingezetenen woongelegenheden te verschaffen, zorge de gemeente tijdig de beschikking te verkrijgen over zooveel bouwterrein, dat aan de blijvende behoefte kan worden voldaan en prijsopdriving wordt tegengegaan. De grondaankoop ruste op een weloverwogen uitbreidingsplan.

3. De gemeente steune, onder uitoefening van scherpe controle, bouwverenigingen, die zich den bouw van arbeiders- en middenstandswoningen tot taak stellen; zij neme zelf den woningbouw ter hand waar dit noodig blijkt; zij bevordere overigens den bouw door particulieren, die zonder geldelijken steun van de gemeente wenschen te bouwen, zooveel mogelijk.

4. Wanneer zulks ter bevordering van den woningbouw noodzakelijk blijkt, richte de gemeente een gemeentelijke hypotheekbank op.

5. Ter handhaving van het woningpeil worde een bouw- en woningtoezicht ingesteld, dat aan de hand der te dien aanzien vast te stellen verordening zorgt, dat nieuw op te richten gebouwen aan redelijke eischen in het belang der veiligheid, der gezondheid en der schoonheid voldoen.

6. Bij gemeentebouw en gesubsidiëerden verenigingsbouw worde gestreefd naar verbetering van het woningpeil.

C. ONDERWIJS.

1. De gemeente drage zorg voor deugdelijk lager onderwijs aan allen die dit verlangen, waar mogelijk ook voor deugdelijk middelbaar en voorbereidend hooger onderwijs.

Waar geen middelbaar onderwijs wordt verstrekt, bevordere en vergemakkelijke de gemeente het bezoek aan onderwijsinrichtingen daarvoor in andere gemeenten.

2. Het lager onderwijs aan onvermogenen wordt kosteloos verstrekt; kinderen van onvermogene ouders, die daarvoor in verband met hun aanleg in aanmerking komen, worden kosteloos op hogere onderwijsinrichtingen toegelaten.

Bij de schoolgeldheffing worde overigens rekening gehouden met de draagkracht der ouders.

3. De gemeente voere het zevende leerjaar in, en voorzie in de behoefte van het voortgezet lager-, nijverheids-, handels- en ambachtsonderwijs, middelbaar technisch onderwijs, vakonderwijs voor meisjes (kook- en huishoudkunde) en bevordere in landelijke gemeenten land- en tuinbouwonderwijs.

4. De gemeente stelle ook volwassenen in de gelegenheid, doelmatig onderwijs te ontvangen.

5. De gemeente drage zorg voor instelling van een bureau voor beroepskeuze, hetzij alleen, hetzij in samenwerking met andere gemeenten.

6. Voor geestelijk zwakke en achterlijke kinderen worden, waar mogelijk, speciale scholen ingericht.

7. De gemeente drage zorg voor de inrichting van speelplaatsen en schoolbaden. Schoolvoeding en kleding worde van gemeentewege verstrekt, waar daaraan behoefte bestaat.

D. VOLKSONTWIKKELING EN KUNST.

1. De algemeene volksontwikkeling worde bevorderd:

a. door steun aan of oprichting van bibliotheken

- en leeszaalen, zaalen voor tentoonstellingen en uitvoeringen van kunst, vergaderzaalen;
- b. door het doen geven van volkscursussen en voordrachten, van muziek- en tooneeluitvoeringen en door het steunen of organiseeren van tentoonstellingen.
2. Gemeentelijke musea en verzamelingen worden kosteloos voor de bezoekers toegankelijk gesteld.
3. De kunst in het algemeen, waaronder de dramatische en de muzikale, worde zooveel mogelijk bevorderd.
4. De gemeente bevordere het behoud van historische kunst- en natuurmonumenten.

E. BESTRIJDING DER WERKLOOSHEID.

1. De gemeente zorge voor een goed ingerichte arbeidsbemiddeling en een deugdelijke arbeidsstatistiek. De arbeidsbemiddeling van vrouwelijke beroepen zij op de arbeidsbeurzen aan een vrouw toevertrouwd.
2. De gemeente streve naar regelmatig vast overleg ter regulariseering van de uitvoering van werken binnen haar gebied. De werken, die van gemeentewege worden uitgevoerd, worden zoodanig verdeeld, dat tekorten aan werkgelegenheid op eenigen tijd zooveel mogelijk worden voorkomen.
3. Bij voorkomende werkloosheid worde van gemeentewege de werkverschaffing bevorderd en ter hand genomen.
- Zij geschiede tegen het voor het werk geldende normale loon en zij gericht op de uitvoering van werken van werkelijk nut.

4. De gemeente neme deel aan de werklozenverzekering.

Uitkeeringen aan werklozen geschiede voor daarbij aangesloten leden door de vakverenigingen, aan ongeorganiseerden door speciale werkloosheidscommissies, onafhankelijk van de organisatie van maatschappelijk hulpbetoon.

F. MAATSCHAPPELIJK HULPBETOON.

1. De gemeente streve, met inachtneming der algemeene wetgeving, naar een goed ingerichte gemeentelijke armenzorg, en naar samenwerking met en van de verschillende armbesturen en vereenigingen voor maatschappelijk hulpbetoon.

2. Wanneer overeenstemming in den vorm van werkverschaffing mogelijk is, verdient deze aan beveling.

3. De gemeente zorge voor een goede verpleging van weezen en ouden van dagen, die deze behoeven, zoo noodig in samenwerking met andere gemeenten.

4. De gemeente kome zooveel mogelijk tegevoet aan de moeilijkheden van onvolledige gezinnen.

G. ARBEIDS- EN MIDDENSTANDS- BELANGEN.

1. Behalve voor den bouw van arbeiders- en middenstandswoningen, en de verstreking van handels-, ambachts-, land- en tuinbouwonderwijs, zorge de gemeente ook op ander gebied voor de arbeiders- en middenstandsbelangen.

2. Bij invoering van maatregelen, die de belangen van den middenstand raken, moet vooraf overleg gepleegd worden met die organisaties,

wier belangen bij de verordening betrokken zijn.

3. In de concessievoorwaarden en bestekken van aan te besteden werken en leverantiën neme de gemeente bepalingen op omtrent minimumloon en maximumarbeidsduur, alsmede verdere bepalingen in het belang der arbeiders, die ook voor de arbeiders in dienst van de gemeente gelden.

4. De gemeente regele de vervroegde sluiting van winkels, kantoren en magazijnen, en stelle daaraan eischen ter bevordering der gezondheid van het daarin verblijvend personeel.

II. GEMEENTEBEHEER.

A. ALGEMEEN FINANCIËEL BEHEER.

1. De gemeenteadministratie worde zoodanig ingericht, dat duidelijk kan worden onderscheiden tusschen gewone en buitengewone uitgaven, en tusschen uitgaven in het gemeente- en in het rijksbelang.

2. Naast de door de gemeentewet voorgeschreven administratie worde voor de gemeentebedrijven een bedrijfsboekhouding ingericht.

3. Als regel gelde, dat de gewone uitgaven door de gewone inkomsten moeten worden gedekt. Alleen voor uitgaven, strekkende voor voorzieningen, die gedurende meerdere jaren nut zouden afwerpen, worden geldleeningen aangegaan.

4. De aflossing van geldleeningen worde vastgesteld in verband met den duur der zaken waarvoor geleend wordt.

5. Bij het financieel beheer worde zooveel mogelijk de zuinigheid betracht.

B. BELASTINGHEFFING.

1. De gemeente streve naar meerdere vrijheid op haar belastinggebied; invoering van eene billijke belasting op de waardevermeerdering van onroerende goederen, en een belasting van eigenaren die bijzonder voordeel trekken van gemeentewerken van openbaar nut.

2. Bij de belasting worde rekening gehouden met de draagkracht der ingezetenen en het aantal leden van het gezin.

3. De gemeente streve naar opheffing van alle belastingen, die handel, industrie en scheepvaart belemmeren.

4. De gemeente voorkome achterstand bij de inning der belastingen en make de betalingsvoorwaarden zoo gemakkelijk mogelijk.

C. GEMEENTEBEDRIJVEN.

1. Ondernemingen en inrichtingen die een monopolistisch karakter dragen, worden van gemeentewege gedreven en beheerd.

2. Havens en daarbij behoorende inrichtingen en gebouwen worden als regel evenzeer in gemeentebehör genomen.

3. Bij het beheer dezer bedrijven geldt als eersien eisch, dat zij zooveel mogelijk tot algemeen nut strekken.

4. Bedrijven, welker uitsluitend particulier beheer in strijd is met het belang der ingezetenen, worden van gemeentewege uitgeoefend.

5. De exploitatie der bedrijven geschiede zoo economisch mogelijk. Samenwerking van bedrijven worde bevorderd.

6. Voor de exploitatie van het gemeentelijk

grondbezit worde een grondbedrijf ingericht. Het gemeentelijk grondbezit worde als regel in huur of erfpacht gegeven.

D. DE GEMEENTE ALS WERKGEEFSTER.

1. De rechtspositie van allen die, hetzij voor vast, hetzij tijdelijk, in dienst der gemeente zijn, worde behoorlijk geregeld.

2. De arbeidsvoorwaarden worden in georganiseerd overleg met de vakverenigingen vastgesteld. Ter overweging van de voorgestelde wijzigingen worde ruimer tijd gelaten.

2a. Bij de vaststelling ga de gemeente uit van de gedachte, dat zij aan de particuliere ondernemers het voorbeeld behoort te geven eener goede behandeling harer werknemers.

3. De achturedag en de vrije Zaterdagmiddag worden voor hen, die in dienst der gemeente zijn, zooveel mogelijk gehandhaafd; aan hen wordt een vrije dag in de week, zooveel mogelijk de Zondag, verzekerd en een behoorlijk jaarlijksch verlof met behoud van loon toegekend.

4. De gemeente geve gelijk loon aan beide seksen voor gelijken arbeid; aan vrouwen worde wegens huwelijk geen ontslag verleend.